

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-17-02/2012/P/12/064

P/12/064

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice

T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30

lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/064 – Realizacja projektów edukacyjnych w ramach Priorytetu III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler/Kontrolerzy]	1. Monika Kopczyk, specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 081445 z dnia 16 lipca 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Janina Balas, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 081449 z dnia 16 lipca 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
Jednostka kontrolowana	Uniwersytet Śląski w Katowicach, 40-007 Katowice ul. Bankowa 12 (zwany dalej Uniwersytetem).
Kierownik jednostki kontrolowanej	prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś, Rektor (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, realizację przez Uniwersytet projektów pn. „Nauczyciel zawodu z przyszłością” oraz „DIAPREZAMUS”.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższa ocena ogólna wynika z ocen częściowych obszarów objętych kontrolą. Ocenę pozytywną uzasadniają w szczególności:

- w przypadku projektu „Nauczyciel zawodu z przyszłością”: terminowa realizacja zgodnie z umową o dofinansowanie, udzielenie zamówień publicznych zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych², prawidłowo prowadzone działania informacyjno-promocyjne, prawidłowa realizacja obowiązków sprawozdawczych;
- w przypadku projektu „DIAPREZAMUS”: terminowa realizacja zgodnie z umową o dofinansowanie, prawidłowe przygotowanie organizacyjne projektu, ponoszenie wydatków spełniających wymogi określone w dokumencie pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”, prawidłowe działania informacyjno-promocyjne.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dz. U. z 2010 r. nr 113, poz. 759 ze zm., zwaną dalej ustawą pzp.

- 1) niezgodności pomiędzy stawkami za prowadzenie ćwiczeń, określonymi w budżecie projektu „Nauczyciel zawodu z przyszłością”, a limitami wynagrodzeń z umów cywilnoprawnych, określonych w Zarządzeniu Rektora Uniwersytetu nr 47/2008 r. z dnia 28 lipca 2008 r. załączonym do wniosku o dofinansowanie,
- 2) poniesieniu wydatków, w ramach projektu „Nauczyciel zawodu z przyszłością”, z naruszeniem zasad określonych w „Wytocznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”, na łączną kwotę 13 tys. zł,
- 3) nieprzechowywaniu dokumentacji przetargowej postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w ramach projektu „DIAPREZAMUS”,
- 4) niepełnym udokumentowaniu przeprowadzenia ćwiczeń w ramach projektu „Nauczyciel zawodu z przyszłością”,
- 5) niespełnieniu wszystkich wymogów, określonych w podrozdziale 3.1.3 dokumentu pn. „System realizacji PO KL” część „Zasady finansowania PO KL 2007-2013”, przy opisywaniu dowodów księgowych,
- 6) nieterminowym złożeniu wniosku o płatność w ramach projektu „DIAPREZAMUS”.

Wpływ na ocenę ogólną miały również uwagi NIK dotyczące: nieokreślenia wskaźników rezultatów miękkich, niewskazania dat ustalenia wartości zamówień w protokołach postępowań w trybie zamówienia z wolnej ręki, zatwierdzenia listy plac po wypłacie wynagrodzeń oraz nieterminowej realizacji niektórych pozycji harmonogramów projektów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

III.1 Projekt „Nauczyciel zawodu z przyszłością”

1. Zgodność wdrożonego projektu z założeniami Priorytetu III PO KL

1.1. Charakterystyka projektu

Opis stanu
faktycznego

W dniu 13 lutego 2009 r. Uniwersytet reprezentowany przez Rektora Uniwersytetu prof. zw. dr hab. Wiesław Banysia i Ministerstwo Edukacji Narodowej – Instytucja Pośrednicząca (IP), zawarły umowę o dofinansowanie projektu „Nauczyciel zawodu z przyszłością”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach priorytetu III *Wysoka jakość systemu oświaty* działania 3.3 *Poprawa jakości kształcenia* poddziałania 3.3.2 *Efektywny system kształcenia i doskonalenia nauczycieli – projekty konkursowe*, wyłonionego w drodze konkursu nr 2/POKL/3.3.2/08.

Koszt projektu w kwocie nieprzekraczającej 4.305,8 tys. zł stanowił 100,0% całkowitych wydatków kwalifikowalnych.

(dowód: akta kontroli str. 91-102, 205-215)

Projekt, realizowany w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 września 2010 r., adresowano do 420 osób zamieszkujących woj. śląskie, małopolskie, opolskie, świętokrzyskie i łódzkie, legitymujących się dyplomem ukończenia studiów wyższych.

Załączony do umowy wniosek o dofinansowanie z dnia 29 stycznia 2009 r. zmodyfikowano w dniu 24 czerwca 2010 r. (o akceptacji modyfikacji wniosku IP poinformowała Uniwersytet pismem z dnia 15 lipca 2010 r.). Modyfikacja polegała na dodaniu zadania 18 oraz na rezygnacji z uruchomienia 3 kierunków studiów podyplomowych (zadania 4, 6 i 10)³. Możliwość rezygnacji przewidziano w pkt 3.3. *Działania* wniosku o dofinansowanie z dnia 29 stycznia 2009 r., pod warunkiem zwiększenia liczby słuchaczy na innych, bardziej obleganych, kierunkach. Z uwagi na to, że rezygnację z uruchomienia kierunków studiów podyplomowych spowodował brak chętnych, a na pozostałe 11 kierunków przyjęto łącznie 463 osoby (tj. o 43 więcej niż zakładano), IP uznała za kwalifikowalne wydatki na zadania 4, 6 i 10, poniesione w I półroczu 2009 r. w łącznej kwocie 57,6 tys. zł (koszt opracowania i druku materiałów dydaktycznych oraz wynagrodzenie kierowników studiów). Budżet zmodyfikowanego projektu przedstawiał się następująco: zarządzanie projektem (zadanie 1) – 588,7 tys. zł, promocja i rekrutacja (zadanie 2) – 209 tys. zł, studia podyplomowe kwalifikacyjne do nauczania w zakresie poszczególnych przedmiotów (zadania 3-16)⁴ – 2.808,3 tys. zł, monitoring i ewaluacja (zadanie 17) – 284,8 tys. zł, organizacja konferencji podsumowującej projekt wraz z uroczystym wręczeniem dyplomów ukończenia studiów podyplomowych (zadanie 18) – 70,9 tys. zł (łącznie ww. koszty bezpośrednie 3.961,7 tys. zł) oraz koszty pośrednie – 344,1 tys. zł.

Celem ogólnym projektu było *Zwiększenie zdolności systemu do kształcenia zorientowanego na efekty nauczania – dostosowanie kwalifikacji nauczycieli do wymogów związanych z nowoczesną gospodarką*. Celami szczegółowymi projektu były: 1) *Podwyższenie kwalifikacji osób zainteresowanych pracą w sektorze edukacji poprzez uzyskanie uprawnień do nauczania przedmiotu teleinformatyka, mechatronika automatyki przemysłowej...*, 2) *Zmiana postaw nauczycieli na bardziej przedsiębiorcze, a tym samym wsparcie ich w procesie kreowania rozwoju zawodowego*, 3) *Zwiększenie motywacji do doskonalenia zawodowego*, 4) *Promocja idei przechodzenia z gospodarki do edukacji*, 5) *Zwiększenie poziomu kompetencji związanych z warsztatem dydaktycznym i metodycznym nauczycieli przedmiotów zawodowych*.

W ramach projektu założono **rezultaty twarde**: 1) *Liczba beneficjentów, którzy uzyskają kwalifikacje do nauczania przedmiotu – minimum 392 (uzyskanie świadectwa ukończenia studiów podyplomowych w Uniwersytecie Śląskim / Politechnice Śląskiej), w zakresie: teleinformatyka, mechatronika automatyki przemysłowej ...* 2) *Film promujący projekt*, 3) *Materiały dydaktyczne do poszczególnych kierunków studiów (14 typów)*, 4) *Raport końcowy (1000 egzemplarzy)*, 5) *Film podsumowujący realizację projektu i propagujący ideę przechodzenia kadr z gospodarki do edukacji* oraz **rezultaty miękkie**: 1) *Podniesienie poziomu umiejętności z zakresu stosowania nowoczesnych metod pracy dydaktycznej – minimum 392*, 2) *Zwiększenie motywacji do doskonalenia zawodowego – minimum 392*.

(dowód: akta kontroli str. 10-65, 446-447, 468, 470, 503, 506)

³ Technika urządzeń audiowizualnych (zadanie 4), mechanika urządzeń precyzyjnych (zadanie 6), mechanika maszyn i urządzeń (zadanie 10).

⁴ Teleinformatyka (zadanie 3), technika urządzeń audiowizualnych (zadanie 4), mechanika automatyki przemysłowej (zadanie 5), mechanika urządzeń precyzyjnych (zadanie 6), mechatronika (zadanie 7), technika urządzeń informatycznych (zadanie 8), elektromechanika (zadanie 9), mechanika maszyn i urządzeń (zadanie 10), technika bezpieczeństwa i higieny pracy (zadanie 11), obsługa finansowo – statystyczna (zadanie 12), obsługa biurowa instytucji administracji publicznej (zadanie 13), logistyka procesów produkcyjno – usługowych (zadanie 14), logistyka dystrybucji towarów i usług (zadanie 15), opieka andragogiczna i pielęgnacyjna (zadanie 16).

Partner projektu – Politechnika Śląska – w porozumieniu z dnia 18 czerwca 2008 r. zobowiązał się do: 1) wsparcia Uniwersytetu w działaniach promujących projekt, 2) rekrutacji beneficjentów, 3) prowadzenia przedmiotów kształcenia zawodowego w ustalonych przez Uniwersytet zakresach (kierunki studiów określone w zadaniach 3-10), 4) organizacji i prowadzenia praktyk zawodowych odpowiednio do prowadzonych przedmiotów, 5) uczestnictwa w spotkaniach wypracowujących szczegółowe zasady wdrażania i ewaluacji projektu, 6) dbania o właściwy przepływ informacji między partnerami, 7) przestrzegania prawidłowości i terminowości realizacji projektu.

(dowód: akta kontroli str. 201-202)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W pkt 3.4 *Rezultaty i produkty wniosku* o dofinansowanie nie określono wskaźników rezultatów miękkich, co skutkowało brakiem możliwości określenia wartości tych wskaźników w załączniku nr 2 do wniosków o płatność.

(akta kontroli str. 12-13, 16, 357-360, 489-491a, 560-564, 632-636, 687-691, 730-734, 793, 815-816, 831-834)

Nie kwestionując argumentacji Rektora Uniwersytetu prof. zw. dr hab. Wiesława Banysia (zwanego dalej Rektorem Uniwersytetu) oraz Kierownika Projektu dr Eugenii Rostańskiej, że wniosek o dofinansowanie projektu uzyskał pozytywną ocenę IP, a do składanych wniosków o płatność Instytucja ta nie wniosła zastrzeżeń, Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż konsekwencją nieokreślenia wskaźników rezultatów miękkich, jest niemożność określenia stopnia realizacji tych rezultatów, a co za tym idzie – również dokonania pełnej oceny osiągnięcia celów projektu.

(dowód: akta kontroli str. 6-9, 362, 801-802, 1414, 1838-1839)

1.2. Organizacja zarządzania projektem

Opis stanu
faktycznego

W dniu 30 marca 2009 r. Rektor Uniwersytetu wydał Zarządzenie nr 21/2009 w sprawie utworzenia studiów podyplomowych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych realizowanego w ramach projektu „Nauczyciel zawodu z przyszłością”. Załącznikami do ww. Zarządzenia były: Plan studiów podyplomowych oraz Programy studiów podyplomowych opracowane dla 14 kierunków objętych projektem.

Uniwersytet stosował (wprowadzone w formie zarządzenia Rektora) procedury w zakresie szczegółowych zasad (polityki) rachunkowości, dotyczących ewidencji i rozliczania środków otrzymanych na realizację projektu oraz ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach projektu.

W ramach projektu „Nauczyciel zawodu z przyszłością” zawarto 614 umów cywilnoprawnych z 281 osobami (w tym z 65 pracownikami Uniwersytetu). Piętnastu pracowników Uniwersytetu za wykonywanie zadań w ramach projektu otrzymało premie, a dwóch – dodatki uczelniane. Zakresy czynności powyższych osób były określone w umowach cywilnoprawnych lub załącznikach do wniosków o premie i pism informujących o przyznaniu dodatku uczelnianego.

Do obowiązków kierownika projektu (odpowiedzialnego za merytoryczny postęp realizacji projektu) należały m.in.: nadzór nad prawidłową realizacją projektu w zakresie merytorycznym oraz zgodność z przyjętym harmonogramem, budżetem i planem działań; organizacja i podział zadań oraz ustalenie zakresu współpracy pomiędzy osobami lub jednostkami realizującymi projekt; potwierdzanie wszelkich

wydatków ujętych w harmonogramie projektu; prowadzenie informacji i promocji wymaganej umową projektową.

Kierownika projektu, koordynatora ds. finansowych, specjalistę ds. sprawozdawczości, dwóch specjalistów ds. organizacyjnych, dwóch specjalistów ds. ewaluacji i monitoringu, asystenta ds. ewaluacji i monitoringu (zadanie 1 *Zarządzanie projektem*) oraz dwóch asystentów ds. badań naukowych (zadanie 17 *Monitoring i ewaluacja projektu*) wyłoniono w drodze przetargu nieograniczonego, a koordynatora merytorycznego, koordynatora ds. współpracy partnerskiej (zadanie 1), 14 kierowników poszczególnych kierunków studiów (zadania 3 – 16) oraz osobę uprawnioną do reprezentacji partnera (koszty pośrednie) – w drodze postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki.

W ramach kosztów pośrednich sfinansowano premie dla pracowników Uniwersytetu wykonujących w ramach projektu czynności specjalisty ds. zamówień publicznych (zadanie 1), specjalisty ds. promocji (zadanie 2), osoby reprezentującej Uniwersytet (kanclerza / kwestora), specjalisty ds. zakupów i zaopatrzenia, specjalisty ds. finansowych, specjalisty ds. księgowych i kadrowej, dodatki uczelniane dla osoby reprezentującej Uniwersytet (prorektora) i osoby aktualizującej stronę www projektu oraz wynagrodzenie wynikające z umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą uprawnioną do reprezentacji partnera projektu.

(dowód: akta kontroli str. 81-90, 1213-1220, 1310-1320, 1416-1417, 1501-1507)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Na podstawie celowo dobranej próby 39 rachunków do umów cywilnoprawnych o przeprowadzenie ćwiczeń, w ramach studiów podyplomowych objętych projektem „Nauczyciel zawodu z przyszłością”, zawartych z 16 nauczycielami akademickimi stwierdzono, że w 35 rachunkach do umów zawartych z 15 nauczycielami stawki za przeprowadzenie ćwiczeń przyjęte w budżecie projektu przekraczały limity wynagrodzeń, wynikające z § 6 ust. 2 Zarządzenia Rektora Uniwersytetu nr 47/2008 z dnia 28 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad zatrudniania i wynagradzania osób uczestniczących w realizacji projektów finansowanych ze środków określonych w art. 98 ust. 1 pkt 11 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (będącego załącznikiem nr 5 do wniosku o dofinansowanie projektu z dnia 29 stycznia 2009 r.) łącznie o kwotę 77,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 52-62, 82-90, 1416-1417, 1501-1506, 1554-1640)

Prorektor ds. Finansów i Rozwoju prof. zw. dr hab. Stanisław Kucharski, który w imieniu Uniwersytetu zawarł powyższe umowy oraz Kierownik Projektu dr Eugenia Rostańska wyjaśnili, że w momencie składania pierwszej wersji wniosku o dofinansowanie (25 czerwca 2008 r.) nie obowiązywało jeszcze zarządzenie Rektora Uniwersytetu nr 47/2008 z dnia 28 lipca 2008 r., a stawkę za godzinę ćwiczeń ustalono na podstawie różnego rodzaju form odpłatnej działalności realizowanych przez Uniwersytet na kursach, studiach zaocznych czy studiach podyplomowych, gdzie cena za godzinę waha się od 150 do nawet 400 zł.

(dowód: akta kontroli str. 1408-1415, 1835-1836, 1962-1963)

W ocenie NIK, powyższe wyjaśnienia nie uzasadniają stosowania stawek przekraczających limity określone w zarządzeniu Rektora Uniwersytetu, gdyż podpisanie umowy o dofinansowanie nastąpiło w czasie jego obowiązywania (13 lutego 2009 r.). Ponadto, we wniosku o dofinansowanie nastąpiły rozbieżności pomiędzy (wchodzącymi w jego skład) budżetem projektu i załącznikiem w postaci ww. zarządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 52-62, 82-91)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że wdrożony projekt jest zgodny z założeniami Priorytetu III PO KL.

2. Kwalifikowalność wydatków poniesionych na realizację projektu

2.1. Kwalifikowalność wydatków

Opis stanu
faktycznego

W wyniku badania 100,0% wydatków pozapłacowych i 33,8% wydatków płacowych, udokumentowanych 204 dowodami księgowymi na łączną kwotę 1.537,7 tys. zł ustalono, że były one kwalifikowalne w myśl przepisów dokumentu pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”, z wyjątkiem przypadków opisanych poniżej. Płatności realizowano z dwóch wyodrębnionych rachunków projektu (rachunku zasilanego środkami dotacji rozwojowej oraz rachunku zasilanego środkami własnymi). Wkładu własnego nie wymagano, nie wygenerowano również przychodu. Podatek VAT w ramach projektu był kwalifikowalny.

(dowód: akta kontroli str. 853-860, 1546-1553)

Koszty projektu wyniosły 3.720,8 tys. zł, w tym koszty bezpośrednie – 3.464,3 tys. zł oraz koszty pośrednie 256,5 tys. zł. (dofinansowanie wykorzystano w 86,4%). IP 2 grudnia 2010 r. przekazała Uniwersytetowi ostatnią transzę w kwocie 1.055,4 tys. zł (po 43 dniach roboczych od zakończenia realizacji projektu), a Uniwersytet 21 grudnia 2010 r. zwrócił niewykorzystane środki w wysokości 584,9 tys. zł, po wysłaniu korekty końcowego wniosku o płatność.

(dowód: akta kontroli str. 213, 843, 772-773, 853-855, 871, 1214, 1225, 1308, 1379, 1418-1419)

IP zakwestionowała kwalifikowalność wydatków w kwocie 254.095,05 zł (z uwagi na nieosiągnięcie zakładanego wskaźnika rezultatu twardego – studia podyplomowe objęte projektem ukończyły 264 z 392 zakładanych osób, tj. 67,4%) i w myśl zasady proporcjonalności wezwała do jej zwrotu w terminie 14 dni (termin upłynął 26 października 2011 r.). Uniwersytet zwrócił ww. kwotę 28 listopada 2011 r., a 4 czerwca 2012 r. zapłacił odsetki w wysokości 3.313,68 zł.

(dowód: akta kontroli str. 844, 853-855, 868-873)

W ramach projektu Uniwersytet udzielił 28 zamówień w trybach określonych w ustawie pzp, tj. sześciu w trybie przetargu nieograniczonego⁵ o łącznej wartości 779,7 tys. zł, pięciu w trybie zapytania o cenę⁶ o łącznej wartości 2.274,4 tys. zł oraz 17 w trybie zamówienia z wolnej ręki⁷ o łącznej wartości 660,8 tys. zł. Projektu „Nauczyciel zawodu z przyszłością” dotyczyło odpowiednio 373,3 tys. zł, 182,7 tys. zł i 660,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 805-806, 837, 887-889, 1200-1202, 1223-1224)

Kontrolą objęto 3 dobrane celowo postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, a mianowicie:

⁵ Przedmiotami zamówień były: opracowanie scenariusza i produkcja filmu informacyjno – promującego o kierunkach studiów podyplomowych; personel do obsługi projektu „Nauczyciel zawodu z przyszłością”; ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków uczestników trzech projektów; przeprowadzenie audytu dwóch projektów; dostawa materiałów biurowych; dostawa artykułów biurowych – papier ksero.

⁶ Przedmiotem zamówień były: dostawa materiałów biurowych; dostawa papieru ksero; dostawa materiałów eksploatacyjnych – tuszów i tonerów; usługa druku materiałów promocyjnych i dydaktycznych; dostawa tonerów.

⁷ Przedmiotem zamówień byli: koordynator ds. współpracy partnerskiej, koordynator merytoryczny, Dziekan Wydziału Mechaniczno – Technologicznego Politechniki Śląskiej oraz 14 kierowników studiów podyplomowych.

- przetarg nieograniczony „Grupowe ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków uczniów szkół gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i słuchaczy studiów podyplomowych – uczestników Projektów realizowanych przez Uniwersytet Śląski”, w wyniku którego udzielono zamówienia o wartości 170,8 tys. zł w tym 3,6 tys. zł dotyczyło projektu,
- zamówienie z wolnej ręki o wartości 63,0 tys. zł na koordynatora ds. współpracy partnerskiej w projekcie „Nauczyciel zawodu z przyszłością”,
- zamówienie z wolnej ręki o wartości 63,0 tys. zł na koordynatora merytorycznego w projekcie „Nauczyciel zawodu z przyszłością”.

(dowód: akta kontroli str. 836-842)

Powyższe postępowania przeprowadzono, zgodnie z przepisami ustawy pzp.

(dowód: akta kontroli str. 836-842)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Uniwersytet poniósł wydatki na łączną kwotę 13 tys. zł, które nie spełniały wymogu niezbędności dla realizacji projektu, określonego w dokumencie pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”,⁸ a mianowicie:

1. Pracownik Uniwersytetu, zatrudniony w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 września 2010 r. na podstawie umów zleceń z dnia 1 stycznia i 31 marca 2009 r. jako asystent ds. monitoringu i ewaluacji, nie wykonywał 2 z 8 (25,0%) czynności określonych w § 3 ust. 3 ww. umów, a mianowicie: 1) przygotowania i opracowania sprawozdań dla każdego z realizowanych zadań, 2) przygotowania i przedstawienia koordynatorowi ds. sprawozdawczości sprawozdań okresowych, rocznych i sprawozdania końcowego z realizacji zadania. Uniwersytet wykazał w zatwierdzonych wnioskach o płatność wydatki związane z wypłatą wynagrodzenia dla asystenta ds. badań naukowych w łącznej kwocie 35.983,39 zł. Kierownik Projektu wyjaśniła, iż sprawozdania przekazywano ustnie na zebraniach personelu zarządzającego projektem, co zdaniem NIK nie może być uznane za wykonywanie „opracowania sprawozdań”, gdyż brak jest materialnego (pisemnego) rezultatu tej czynności. W związku z powyższym za niekwalifikowalne uznano 8.995,85 zł (35.983,39 zł x 25%).

(dowód: akta kontroli str. 430, 478, 480, 482, 519, 521, 523, 566, 571, 620, 622, 624, 675, 671, 767, 760, 739, 782, 1552-1553, 1674-1681, 1959-1961)

2. Pracownikowi Uniwersytetu przyznano dodatek uczelniany za miesiące od stycznia 2009 r. do września 2010 r. za aktualizację strony www projektu „Nauczyciel zawodu z przyszłością”. Pomimo że powyższego zadania nie realizowano w maju i listopadzie 2009 r. oraz w lutym, marcu i wrześniu 2010 r., Uniwersytet wykazał w zatwierdzonych wnioskach o płatność wydatki związane z wypłatą dodatku uczelnianego za te miesiące w łącznej kwocie 3.959,80 zł. NIK nie podziela wyjaśnień Kierownika Projektu, że dodatek uczelniany przyznano także za gotowość do realizacji określonych działań (pozostawianie do dyspozycji), gdyż nie wspomniano o tym zarówno w pismach Prorektora ds. Finansów i Rozwoju, informujących o przyznaniu dodatku uczelnianego za aktualizację strony www projektu, jak również w przepisach *Regulaminu*

⁸ Rozdział 3 podrozdział 1 pkt 1 lit. a dokumentu pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, (wersje z dnia 19 września 2008 r., 27 marca 2009 r. i 28 grudnia 2009 r.).

przyznawania pracownikom Uniwersytetu Śląskiego dodatków uczelnianych z przychodów własnych⁹.

(dowód: akta kontroli str. 479, 568, 621, 624, 782, 1310-1312, 1552-1553, 1682-1683, 1869-1961, 1974-1978)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W dwóch protokołach postępowań w trybie zamówienia z wolnej ręki, na koordynatora ds. współpracy partnerskiej i koordynatora merytorycznego w projekcie „Nauczyciel zawodu z przyszłością”, nie wskazano daty ustalenia wartości zamówienia, wymaganej zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 października 2008 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego¹⁰. W ww. protokołach podano, że „wartość zamówienia publicznego ustalono na podstawie wniosku o dofinansowanie projektu z dnia 14 lipca 2008 r.” Rektor Uniwersytetu oraz Kierownik Projektu dr Eugenia Rostańska wyjaśnili, że wartość zamówień publicznych ustalono na podstawie wniosku o dofinansowanie projektu z dnia 14 lipca 2008 r., a przed wszczęciem postępowań (które odbyły się w grudniu 2008 r.) ponownie je przeszacowano i utrzymano dotychczasowe kwoty. NIK zwraca uwagę, że niewskazanie w ww. protokołach daty dokonania ponownego oszacowania wartości zamówień uniemożliwia zweryfikowanie, czy wypełniono dyspozycję art. 35 ust. 1 ustawy pzp, który stanowi, że jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia.

(dowód: akta kontroli str. 836-842, 845-852, 1200-1201, 1216-1217)

2.2. Ewidencjonowanie i dokumentowanie wydatków

Opis stanu
faktycznego

W wyniku badania ww. próby wydatków ustalono, że udokumentowano je 204 oryginalnymi dowodami księgowymi. Opis tych dowodów zawierał m.in.: numer umowy, tytuł projektu, informację, że projekt współfinansowany był z Europejskiego Funduszu Społecznego, nazwę zadania (lub adnotację, że dokument dotyczy kosztów pośrednich), w ramach którego wydatek ponoszono oraz kwotę kwalifikowalną. Dane wykazane w „Zestawieniu dokumentów potwierdzających poniesione wydatki objęte wnioskiem” (załącznik nr 1 do wniosków o płatność) wynikały z oryginałów powyższych dowodów księgowych oraz dowodów zapłaty.

Dla projektu Uniwersytet prowadził wyodrębnioną ewidencję wydatków, zgodnie z wymaganiami określonymi w podrozdziale 3.1.1. dokumentu pn. „System realizacji PO KL” część „Zasady finansowania PO KL 2007-2013”. W wyniku badania 28 faktur na łączną kwotę brutto 40,2 tys. zł, wykazanych we wnioskach o płatność nr 4, 5 i 7 stwierdzono, że ujęto je w prowadzonym rejestrze VAT (VAT do odliczenia: 0).

(dowód: akta kontroli str. 853-860, 864-867, 1546-1553)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na podstawie próby 39 rachunków, wystawionych przez 16 nauczycieli akademickich za przeprowadzenie łącznie 1.386 godzin ćwiczeń, stwierdzono,

⁹ Tekst jednolity wprowadzony zarządzeniem Rektora Uniwersytetu nr 70/2008 z dnia 24 września 2008 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie zasad przyznawania pracownikom Uniwersytetu Śląskiego dodatków uczelnianych z przychodów własnych, mający zastosowanie do dodatków uczelnianych finansowanych w ramach projektów na podstawie § 7 zarządzenia Rektora Uniwersytetu nr 47/2008 z dnia 28 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad zatrudniania i wynagradzania osób uczestniczących w realizacji projektów finansowanych ze środków określonych w art. 98 ust. 1 pkt 11 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

¹⁰ Dz. U. nr 188, poz. 1154.

że 4 nauczycieli nie udokumentowało przeprowadzenia 22 godzin ćwiczeń, w sytuacji gdy przeprowadzenie pozostałych ćwiczeń potwierdzono listami obecności studentów na zajęciach, a w § 16 ust. 2 umowy o dofinansowanie projektu beneficjent zobowiązał się do przechowywania dokumentacji związanej z realizacją projektu do dnia 31 grudnia 2020 r.

(dowód: akta kontroli str. 96, 1416-1417, 1501-1506, 1554-1640)

Kierownik Projektu dr Eugenia Rostańska wyjaśniła: *"Brak w archiwizowanych dokumentach ww. list obecności może być efektem niedopatrzenia pracownika lub przekazania list przy kontrolach i audycie projektu."*

(dowód: akta kontroli str. 1411-1415, 1836)

2. Opisy dowodów księgowych dokumentujących wydatki pozapłacowe w ramach projektu nie spełniały wymagań określonych w podrozdziale 3.1.3 dokumentu pn. „System realizacji PO KL” część „Zasady finansowania PO KL 2007-2013”, tj.:

- opisy 18 faktur, na łączną kwotę brutto 92.232,15 zł, które dotyczyły więcej niż jednego zadania w ramach projektu, nie zawierały kwot kwalifikowalnych w odniesieniu do 15 (w jednym przypadku) lub 5 (w 17 przypadkach) zadań;
- opisy 3 faktur, na łączną kwotę brutto 72.419,93 zł, dokumentujących wydatki w ramach projektu, nie zawierały informacji o zastosowaniu ustawy pzp, w sytuacji gdy zamówień objętych tymi fakturami udzielono w trybie zapytania o cenę (1) lub przetargu nieograniczonego (2);

(dowód: akta kontroli str. 853-861, 874-878, 1226-1258)

- opisy 22 list płac, na łączną kwotę 282,8 tys. zł, wraz z rachunkami stanowiącymi podstawę sporządzenia tych list, nie zawierały informacji o zastosowaniu ustawy pzp, w sytuacji gdy osoby, których dotyczyły, wybrano w trybach określonych w ww. ustawie;
- opisy 61 list płac, na łączną kwotę 1.068,1 tys. zł, wraz z rachunkami stanowiącymi podstawę sporządzenia tych list, nie zawierały informacji o poprawności formalnej i rachunkowej.

(dowód: akta kontroli str. 1223-1224, 1546-1553, 1641-1646)

Rektor Uniwersytetu, Kierownik Projektu dr Eugenia Rostańska oraz Koordynator ds. Finansowych projektu Dorota Jałowiecka wyjaśnili, że:

- brak kwot kwalifikowalnych w odniesieniu do każdego zadania był spowodowany przeoczeniem;
- odniesienie do ustawy pzp znajdowało się w umowach załączonych do dowodów księgowych. NIK nie podziela tych wyjaśnień, gdyż obowiązek opisu dotyczy dowodów księgowych (faktur, rachunków itp.), tj. dokumentów będących podstawą dokonywania zapisów w księgach rachunkowych;
- lista płac jest dokumentem elektronicznym powstałym w wyniku działania określonego algorytmu naliczania i w związku z tym nie musi być opatrzona informacją o poprawności formalno-rachunkowej; poprawność ta jest wyrażona podpisami osób uprawnionych na zbiorówce listy płac, która jest jednocześnie stroną tytułową listy. NIK zwraca uwagę, że w podrozdziale 3.1.3 dokumentu pn. „System realizacji PO KL” część „Zasady finansowania PO KL 2007-2013” nie przewidziano odstępstw od wymogu umieszczania

na każdym dowodzie księgowym informacji o jego poprawności formalnej i rachunkowej.

(dowód: akta kontroli str. 422-424, 894, 1200, 1213-1214, 1216, 1308-1309, 1377-1378, 1413, 1419, 1836)

2.3. Działania informacyjno - promocyjne

Opis stanu faktycznego

Beneficjent prawidłowo realizował działania promocyjno-informacyjne, określone w § 22 umowy o dofinansowanie, m.in. poprzez: umieszczenie obowiązujących logotypów na dokumentach dotyczących projektu i na zakupionym sprzęcie, jak również oznaczenie miejsca realizacji projektu, utworzenie i aktualizację strony internetowej oraz wyprodukowanie filmu promującego i filmu podsumowującego projekt.

(dowód: akta kontroli str. 99, 1301-1304)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.4. Obowiązki sprawozdawcze

Opis stanu faktycznego

Obowiązki w zakresie sprawozdawczości Uniwersytet realizował poprzez złożenie 8 wniosków o płatność na łączną kwotę 3.720, 9 tys. zł. Wnioski nr 1 i 3 – 8 złożono w terminach wynikających z § 10 umowy o dofinansowanie. Wniosek o płatność nr 2 złożono po terminie, z uwagi na wskazówkę IP, aby wstrzymać się ze złożeniem tego wniosku do czasu uzyskania zatwierdzenia wniosku o płatność nr 1.

Wnioski o płatność zatwierdził Departament Funduszy Strukturalnych MEN – IP.

(dowód: akta kontroli str. 93-94, 1508-1509, 1511-1513, 1842, 1969-1973)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w zakresie kwalifikowania wydatków poniesionych na realizację projektu.

3. Efekty realizacji projektu w aspekcie osiągnięcia celów Priorytetu III PO KL

3.1. Zgodność realizacji projektu z harmonogramem

Opis stanu faktycznego

Projekt „Nauczyciel zawodu z przyszłością” zrealizowano w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 30 września 2010 r., zgodnie z harmonogramem zawartym we wniosku o dofinansowanie (jeden przypadek odstępstwa od harmonogramu opisano poniżej).

(dowód: akta kontroli str. 22-27, 1511-1516)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK stwierdziła opóźnienie w realizacji etapu 1 zadania 1, które jednak nie wpłynęło na terminowe zakończenie realizacji projektu. Jak wyjaśniła Kierownik Projektu dr Eugenia Rostańska, przedłużeniu uległa procedura zakupu sprzętu i mebli do biura projektu.

(dowód: akta kontroli str. 22-27, 1511-1516, 1692-1708, 1959-1961)

3.2. Efekty realizacji projektu

Opis stanu
faktycznego

W projekcie „Nauczyciel zawodu z przyszłością” uczestniczyło (rozpoczęło studia) 463 słuchaczy na 11 kierunkach studiów podyplomowych, zamieszkujących województwa: śląskie, małopolskie, łódzkie, świętokrzyskie i opolskie. Studia ukończyło tylko 264 słuchaczy (67,4%), uzyskując kwalifikacje do nauczania danego przedmiotu.

W projekcie osiągnięto poniższe wskaźniki rezultatów twardych.: wyprodukowano film promujący projekt (wskaźnik zrealizowany w 100,0%), opracowano materiały dydaktyczne dla 14 kierunków studiów podyplomowych (wskaźnik zrealizowany w 100,0%), wyprodukowano film podsumowujący realizację projektu (wskaźnik zrealizowany w 100,0%), wydrukowano 500 egzemplarzy *Raportu końcowego* (wskaźnik osiągnięty w 50%), kwalifikacje do nauczania danego przedmiotu uzyskało 264 osoby (wskaźnik osiągnięty w 67,4%).

Film promujący projekt umieszczono na stronie www projektu; materiały dydaktyczne przekazano słuchaczom studiów podyplomowych; *Raport końcowy* rozprowadzono wśród uczestników konferencji podsumowującej projekt i szkół, w których odbywali praktyki słuchacze studiów podyplomowych oraz na Politechnice Śląskiej; film podsumowujący projekt przekazano absolwentom studiów podyplomowych i szkołom, w których odbywały się praktyki oraz losowo wybranym szkołom technicznym.

Odnośnie osiągnięcia rezultatów miękkich (*Podniesienie poziomu umiejętności z zakresu stosowania nowoczesnych metod pracy dydaktycznej oraz Zwiększenie motywacji do doskonalenia zawodowego*) w końcowym wniosku o płatność podano: „*Wskazanie rzeczywistego wystąpienia rezultatów wymaga długodystansowego oglądu efektów pracy nauczyciela, zaś jedynym aktualnym wskaźnikiem jego wystąpienia jest deklaracja umiejętności i postawy beneficjentów projektu. Zmiana umiejętności dydaktycznych potwierdzona została w treści raportu końcowego, w którym beneficjenci zawarli autorskie propozycje rozwiązań dydaktycznych z zastosowaniem nowoczesnych metod nauczania, a także przez deklaracje rozumienia roli i potrzeby doskonalenia zawodowego nauczycieli wobec zmian cywilizacyjnych i gospodarczych. Deklaracje te wyrażane przez przedstawicieli beneficjentów są utrwalone w filmie podsumowującym realizację projektu.*”

Jak wyjaśniła Kierownik Projektu dr Eugenia Rostańska, z uwagi na mniejszą niż planowana liczbę uczestników, którzy ukończyli studia podyplomowe, podjęto decyzję o wydrukowaniu 500 z zakładanego 1.000 egzemplarzy *Raportu końcowego*.

W końcowym wniosku o płatność podano następujące przyczyny nieosiągnięcia wartości wskaźnika rezultatu *Liczba beneficjentów, którzy uzyskają kwalifikacje do nauczania przedmiotu* na poziomie 392: sytuacja rodzinna uczestników; zmiana planów zawodowych uczestników; zbyt rygorystyczne, w stosunku do oczekiwań uczestników, warunki ukończenia studiów, wynikające ze standardów kształcenia na Uniwersytecie (80,0% frekwencji, odbycie praktyk zawodowych, przedmioty o treściach politechnicznych); poprawa sytuacji osób zatrudnionych w przemyśle (obniżenie motywacji do przechodzenia do sektora edukacji); słaby rozwój (wbrew zapowiedziom MEN) szkolnictwa zawodowego w kraju; brak formalnej możliwości uzupełniania studiów nowymi słuchaczami po I semestrze.

(dowód: akta kontroli str. 768-793, 1965-1968)

Jak wskazano w punkcie 2.1., IP nie podzieliła stanowiska Uniwersytetu, że nieosiągnięcie zakładanej wartości ww. wskaźnika rezultatu twardego nastąpiło

z przyczyn niezależnych od realizatora projektu i zastosowała regułę proporcjonalności, wskutek czego w dniu 28 listopada 2011 r. Uniwersytet zwrócił 254,1 tys. zł (32,7% poniesionych kosztów zarządzania projektem i kosztów pośrednich), a w dniu 4 czerwca 2012 r. zapłacił odsetki w wysokości 3,3 tys. zł. Jak wyjaśnił Rektor Uniwersytetu, Uniwersytet nie zgadzał się z decyzją IP, lecz zwrócił środki, aby nie dopuścić do dalszego narastania odsetek.

(dowód: akta kontroli str. 844, 868-873, 1201, 1217-1218, 1965-1968)

W celu zbadania efektów realizacji projektu NIK przeprowadziła badania ankietowe na próbie 132 osób (50,0% osób, które ukończyły studia podyplomowe). W wyznaczonym terminie na ankiety odpowiedziało 67 osób (50,8%), w tym: 42, które w dacie rozpoczęcia studiów nie posiadały uprawnień do nauczania przedmiotów zawodowych (62,7%), 23, które w dacie rozpoczęcia studiów były nauczycielami przedmiotów zawodowych rozszerzającymi kwalifikacje o uprawnienia do nauczania nowego przedmiotu (34,3%) oraz 2, które wyłączono z badania z uwagi na niekompletne wypełnienie ankiet (3,0%).

Z danych ankietowych wynika, że:

- spośród 65 osób, 47 (72,3%) podjęło starania o zatrudnienie w charakterze nauczyciela przedmiotów zawodowych (zgodnie z kierunkiem ukończonych studiów podyplomowych), z czego 24 (51,1%) tę pracę uzyskało, a 20 ją kontynuuje,
- spośród 42 osób, które w dacie rozpoczęcia studiów nie posiadały uprawnień do nauczania przedmiotów zawodowych, 28 (66,6%) podjęło starania o zatrudnienie w charakterze nauczyciela tych przedmiotów, z czego 12 (42,9%) tę pracę uzyskało, a 10 ją kontynuuje,
- spośród 23 osób, które w dacie rozpoczęcia studiów były nauczycielami przedmiotów zawodowych rozszerzającymi kwalifikacje o uprawnienia do nauczania nowego przedmiotu, 19 (82,6%) podjęło starania o zatrudnienie w charakterze nauczyciela tego przedmiotu, z czego 12 (63,2%) tę pracę uzyskało, a 10 ją kontynuuje.

W dacie prowadzenia badań ankietowych nie pracowało w charakterze nauczyciela przedmiotów zawodowych (zgodnie z kierunkiem ukończonych studiów podyplomowych) 45 osób, które wzięły udział w badaniu (69,2%).

(dowód: akta kontroli str. 2137-2203)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że projekt „Nauczyciel zawodu z przyszłością” nie przyczynił się w pełni do osiągnięcia celów Priorytetu III PO KL, z uwagi na nieuzyskanie planowanej wartości wskaźnika rezultatu twardego.

III.2 Projekt „DIAPREZAMUS”

1. Zgodność wdrożonego projektu z założeniami Priorytetu III PO KL

1.1. Charakterystyka projektu

Opis stanu
faktycznego

W dniu 9 września 2009 r. Uniwersytet reprezentowany przez Rektora Uniwersytetu i Ministerstwo Edukacji Narodowej – IP zawarły umowę o dofinansowanie projektu „DIAPREZAMUS – pakiet diagnostyczno – metodyczny wspierający proces orientacji zawodowej dzieci i młodzieży”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w ramach priorytetu III *Wysoka jakość systemu oświaty* działania 3.4. *Otwartość systemu edukacji w kontekście uczenia się przez całe życie* poddziałania 3.4.3 *Upowszechnienie uczenia się przez całe życie*, wyłonionego w drodze konkursu nr 4/POKL/3.4.3/08.

Koszt projektu w kwocie nieprzekraczającej 1.778,3 tys. zł stanowił 100% całkowitych wydatków kwalifikowalnych.

(dowód: akta kontroli str. 263-356)

Projekt, realizowany w okresie od 1 maja 2009 r. do 30 listopada 2010 r., adresowano do 10.700 odbiorców (5.000 uczniów, 500 nauczycieli, 200 doradców zawodowych i 5.000 rodziców).

Załączony do umowy wniosek o dofinansowanie z dnia 1 czerwca 2009 r. zmodyfikowano w dniu 22 października 2010 r. (o akceptacji modyfikacji wniosku IP poinformowała Uniwersytet pismem z dnia 15 listopada 2010 r.). Modyfikacja polegała na zwiększeniu kosztów zadań 3 – 6 oraz zmniejszeniu kosztów zadania 9. Budżet zmodyfikowanego projektu przedstawiał się następująco: zarządzanie projektem (zadanie 1) – 427 tys. zł, promocja projektu (zadanie 2) – 112,9 tys. zł, opracowanie narzędzi diagnostycznych (zadanie 3) – 393,3 tys. zł, opracowanie materiałów metodyczno-informacyjnych do samodzielnego wykorzystania przez ucznia i jego rodziców (zadanie 4) – 29,2 tys. zł, opracowanie materiałów metodycznych dla nauczycieli (zadanie 5) – 20 tys. zł, opracowanie narzędzi diagnostycznych dla doradcy zawodowego (zadanie 6) – 27,3 tys. zł, badania pilotażowe pakietu (zadania 7) – 66,8 tys. zł, publikacje naukowe (zadanie 8) – 51,6 tys. zł, udostępnienie pakietu beneficjentom ostatecznym (zadanie 9) – 367,1 tys. zł (łącznie ww. koszty bezpośrednie 1.495,2 tys. zł) oraz koszty pośrednie – 283,1 tys. zł.

Celem ogólnym projektu była *Profesjonalizacja usług w zakresie poradnictwa zawodowego poprzez opracowanie pakietu narzędzi diagnostycznych i materiałów metodyczno-informacyjnych*. Celami szczegółowymi projektu było: 1) *Zapewnienie uczniom, rodzicom i doradcom dostępu do profesjonalnego, spójnego narzędzia diagnostyczno-informacyjnego w poszczególnych kategoriach wiekowych: uczniowie szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych*, 2) *Upowszechnienie wiedzy i umiejętności związanych z rozpoznawaniem predyspozycji zawodowych uczniów wśród nich samych, ich rodziców i nauczycieli (dla grup wiekowych jw.)*, 3) *Upowszechnienie informacji dotyczących doradztwa i korzyści z niego płynących*, 4) *Zapewnienie możliwości realizacji poradnictwa jako procesu ciągłego w oparciu o spójne narzędzie (od podstawówki do ukończenia edukacji szkolnej) przy współudziale wszystkich osób zaangażowanych w proces orientacji zawodowej ucznia*, 5) *Zwiększenie liczby dzieci i młodzieży objętych poradnictwem zawodowym (ogólnodostępne narzędzie)*.

W ramach projektu założono: **rezultaty twarde** (wszystkie w odniesieniu do następujących grup wiekowych uczniów: szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych – rezultaty × 3) - tj. pakiety narzędzi i materiałów obejmujące: 1) *Wystandardyzowane narzędzie diagnostyczne do badania predyspozycji zawodowych ucznia*, 2) *Wystandardyzowane narzędzie diagnostyczne do badania zainteresowań zawodowych ucznia*, 3) *Przewodniki do korzystania z narzędzi diagnostycznych do badania predyspozycji i zainteresowań zawodowych ucznia*, 4) *4 rodzaje materiałów metodyczno-informacyjnych wspomagających uczniów, rodziców, nauczycieli i doradców w rozpoznawaniu predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów*, 5) *Raport z pilotażowego wdrażania i standaryzacji narzędzi diagnostycznych i całego pakietu*, 6) *200 szkół i 40 poradni psychologiczno-pedagogicznych, które otrzymają do wykorzystania pakiet narzędzi w wersji papierowej i elektronicznej*, 7) *Dwie publikacje książkowe*, 8) *Publikacja zawierająca wytyczne dla programów edukacyjnych oraz rezultaty miękkie*: 1) *Zwiększenie świadomości uczniów dokonujących wyboru ścieżek edukacyjnych i zawodowych*, 2) *Lepsze przygotowanie uczniów do dokonywania ww. wyborów w szczególności w odniesieniu do lokalnego i regionalnego rynku pracy*, 3) *Wzbogacenie warsztatu pracy doradców zawodowych i nauczycieli o nowe narzędzia diagnostyczne i materiały metodyczne wspomagające proces rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów, a tym samym wyższy poziom świadczonych przez nich usług*, 4) *Podniesienie jakości i zakresu poradnictwa realizowanego w szkołach i placówkach oświatowych*, 5) *Wyższy poziom umiejętności dokonywania diagnozy i autodiagnozy predyspozycji zawodowych ucznia*, 6) *Powstanie więzi pomiędzy rodzicami, doradcami zawodowymi, nauczycielami, pracownikami instytucji oświatowych prowadzących doradztwo edukacyjno-zawodowe, szkołami i placówkami oświatowymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi*.

(dowód: akta kontroli str. 234-262)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W pkt 3.4 *Rezultaty i produkty wniosku* o dofinansowanie nie określono wskaźników rezultatów miękkich, co skutkowało brakiem możliwości określenia wartości tych wskaźników w załączniku nr 2 do wniosków o płatność.

(akta kontroli str. 239, 908-926, 931-934, 956-959, 968-980, 1007-1010, 1019-1031, 1044-1047, 1054-1066, 1085-1089, 1191-1196a)

Nie kwestionując argumentacji Kierownika Projektu dr Eugenii Rostańskiej, że do składanych wniosków o płatność IP nie wniosła zastrzeżeń, NIK zwraca uwagę, że konsekwencją nieokreślenia wskaźników rezultatów miękkich, jest niemożność określenia stopnia realizacji tych rezultatów, a co za tym idzie – również dokonania pełnej oceny osiągnięcia celów projektu.

(dowód: akta kontroli str. 1739, 1740-1741)

1.2. Organizacja zarządzania projektem

Opis stanu
faktycznego

W wyniku przetargu nieograniczonego Rektor Uniwersytetu powołał z dniem 1 maja 2009 r., na czas trwania projektu „DIAPREZAMUS”, tj. do 30 listopada 2010 r., kierownika projektu, określając jego obowiązki nad prawidłową realizacją projektu w zakresie merytorycznym oraz odpowiedzialność za realizację projektu zgodnie z przyjętym harmonogramem, budżetem i planem działań, potwierdzania wszelkich wydatków ujętych w harmonogramie projektu, jak również prowadzenie informacji i promocji wymaganej umową o dofinansowanie. Ponadto w skład zespołu

zarządzającego projektem wchodził: koordynator merytoryczny projektu, koordynator organizacyjny projektu, specjalista ds. organizacyjnych projektu, sekretarz projektu i specjalista ds. ewaluacji i monitoringu.

Przetwarzanie i przechowywanie danych osobowych uczestników projektu było zgodne z umową o dofinansowanie, Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu nr 111/2009 z dnia 12 listopada 2009 r. oraz przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.¹¹

W ramach projektu „DIAPREZAMUS” zawarto 63 umowy cywilnoprawne z 51 osobami (w tym z 26 pracownikami Uniwersytetu). Dwudziestu pracowników Uniwersytetu za wykonywanie zadań w ramach projektu otrzymało premie, a sześciu – dodatki uczelniane. Zakresy czynności ww. osób określono w umowach cywilnoprawnych lub załącznikach do wniosków o premie i pism informujących o przyznaniu dodatku uczelnianego.

W ramach kosztów pośrednich sfinansowano premie dla pracowników Uniwersytetu, wykonujących w ramach projektu czynności reprezentacji Uniwersytetu (kanclerz / kustosz), specjalisty ds. zakupów i zaopatrzenia, specjalisty ds. kadrowych, specjalisty ds. finansowych i specjalisty ds. księgowych oraz dodatek uczelniany dla prorektora.

(dowód: akta kontroli str. 1454-1461, 1507, 1742-1831)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że wdrożony projekt jest zgodny z założeniami Priorytetu III PO KL.

2. Kwalifikowalność wydatków poniesionych na realizację projektów

2.1. Kwalifikowalność wydatków

Opis stanu
faktycznego

W wyniku badania 100% wydatków pozapłacowych i 41,4% wydatków płacowych, udokumentowanych 56 dowodami księgowymi na łączną kwotę 822,3 tys. zł ustalono, że były one kwalifikowalne w myśl przepisów dokumentu pn. „Wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki”. Płatności realizowano z dwóch wyodrębnionych rachunków projektu (rachunku zasilanego środkami dotacji rozwojowej oraz rachunku zasilanego środkami własnymi). Wkładu własnego nie wymagano, nie wygenerowano również przychodu. Podatek VAT w ramach projektu był kwalifikowalny.

(dowód: akta kontroli str. 1155-1161, 1742-1751)

Koszty projektu wyniosły 1.354,9 tys. zł, w tym koszty bezpośrednie – 1.163,2 tys. zł oraz koszty pośrednie 191,7 tys. zł. Dofinansowanie wykorzystano w 76,2%, a niewykorzystaną kwotę 423,4 tys. zł terminowo zwrócono na rachunek bankowy Ministerstwa Finansów (359,9 tys. zł) oraz na rachunek bankowy Ministerstwa Edukacji Narodowej (63,5 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 901-1172, 1462-1463)

¹¹ Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 ze zm.

W ramach projektu Uniwersytet udzielił 8 zamówień w trybach określonych w ustawie pzp, tj. sześciu w trybie przetargu nieograniczonego¹² o łącznej wartości 1.278,9 tys. zł, jedno w trybie zapytania o cenę¹³ o wartości 663,9 tys. zł oraz jedno w trybie zamówienia z wolnej ręki¹⁴ o wartości 149,1 tys. zł. Projektu „DIAPREZAMUS” dotyczyło odpowiednio 499,4 tys. zł, 0,3 tys. zł i 149,1 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 1176-1189, 890-891)

Kontrolą objęto 4 dobrane celowo postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, a mianowicie:

- przetarg nieograniczony „Pełnienie funkcji kierownika projektu”, w wyniku którego udzielono zamówienia o wartości 60,8 tys. zł (całość dotyczyła projektu),
- przetarg nieograniczony „Dostawa materiałów biurowych w zakresie części B specyfikacji”, w wyniku którego udzielono zamówienia o wartości 228,1 tys. zł, w tym 0,3 tys. zł dotyczyło projektu,
- zamówienie w trybie zapytania o cenę o wartości 663,9 tys. zł na dostawę papieru piśmiennego, w tym 0,3 tys. zł dotyczyło projektu,
- zamówienie z wolnej ręki o wartości 149,1 tys. zł na druk wytycznych dla programów edukacyjnych, raportów z badań oraz pakietu diagnostyczno – metodycznego dla projektu „DIAPREZAMUS”.

(dowód: akta kontroli str. 890-891, 1173-1181)

Powyższe postępowania przeprowadzono zgodnie z przepisami ustawy pzp, przy czym w jednym przypadku Uniwersytet nie przechowywał kompletnej dokumentacji przetargowej (co opisano szczegółowo poniżej).

(dowód: akta kontroli str. 1173-1181)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W przypadku postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki o wartości 149,1 tys. zł na druk wytycznych dla programów edukacyjnych, raportów z badań oraz pakietu diagnostyczno–metodycznego dla projektu „DIAPREZAMUS (nr 326/I/2010), Uniwersytet nie posiadał kompletnej dokumentacji postępowania, tj. protokołu z przeprowadzonego postępowania wraz załącznikami, co stanowiło naruszenie art. 97 ust. 1 ustawy pzp, zgodnie z którym zamawiający ma obowiązek przechowywać protokół wraz z załącznikami przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w sposób gwarantujący jego nienaruszalność. Jak wyjaśnili Rektor Uniwersytetu oraz Kierownik Działu Informacji i Promocji Lucyna Sadzikowska, dokumentację prawdopodobnie zagubiono w trakcie reorganizacji Działu Informacji i Promocji.

(dowód: akta kontroli str. 1173-1186, 794-800, 1213-1222)

2.2. Ewidencjonowanie i dokumentowanie wydatków

Opis stanu
faktycznego

W wyniku badania ww. próby wydatków ustalono, że udokumentowano je 56 oryginalnymi dowodami księgowymi. Opis tych dowodów zawierał m.in.: numer umowy, tytuł projektu, informację, że projekt współfinansowany był z Europejskiego Funduszu Społecznego, nazwę zadania (lub adnotację, że dokument dotyczy

¹² Przedmiotami zamówień były: kierownik projektu, materiały biurowe, audyt projektu, przeprowadzenie badań edukacyjno – diagnostycznych, opracowanie wersji elektronicznej narzędzi diagnostycznych i ich publikacja, dostawa notebooków.

¹³ Przedmiotem zamówienia była dostawa materiału piśmiennego.

¹⁴ Przedmiotem zamówienia był druk wytycznych dla programów edukacyjnych, raportów z badań oraz pakietu diagnostyczno – metodycznego dla projektu „DIAPREZAMUS”.

kosztów pośrednich), w ramach którego wydatek ponoszono oraz kwotę kwalifikowalną. Dane wykazane w „Zestawieniu dokumentów potwierdzających poniesione wydatki objęte wnioskiem” (załącznik nr 1 do wniosków o płatność) wynikały z oryginałów powyższych dowodów księgowych oraz dowodów zapłaty.

Dla projektu Uniwersytet prowadził wyodrębnioną ewidencję wydatków, zgodnie z wymaganiami określonymi w podrozdziale 3.1.1. dokumentu pn. „System realizacji PO KL” część „Zasady finansowania PO KL 2007-2013”. W wyniku badania 28 faktur, na łączną kwotę brutto 263,8 tys. zł, wykazanych we wnioskach o płatność nr 4-7 stwierdzono, że ujęto je w prowadzonym rejestrze VAT (VAT do odliczenia: 0).

(dowód: akta kontroli str. 1155-1161, 1742-1751)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Opisy dowodów księgowych, dokumentujących wydatki pozapłacowe w ramach projektów, nie spełniały wymagań określonych w podrozdziale 3.1.3 dokumentu pn. „System realizacji PO KL” część „Zasady finansowania PO KL 2007-2013”, tj.:

- opisy 5 list płac, na łączną kwotę 29,5 tys. zł, wraz z rachunkami stanowiącymi podstawę sporządzenia tych list, nie zawierały informacji o zastosowaniu ustawy pzp, w sytuacji gdy osobę, której dotyczyły, wybrano w wyniku przetargu nieograniczonego;
- opisy 22 list płac, na łączną kwotę 376,5 tys. zł, wraz z rachunkami stanowiącymi podstawę sporządzenia tych list, nie zawierały informacji o poprawności formalnej i rachunkowej.

(dowód: akta kontroli str. 1742-1747, 1786-1831)

Rektor Uniwersytetu, Kierownik Projektu dr Eugenia Rostańska oraz Koordynator ds. Finansowych projektu Dorota Jałowiecka wyjaśnili, że:

- odniesienie do ustawy pzp znajdowało się w zawartych umowach. NIK nie podziela tych wyjaśnień, gdyż obowiązek opisu dotyczy dowodów księgowych (faktur, rachunków itp.), tj. dokumentów będących podstawą dokonywania zapisów w księgach rachunkowych;
- lista płac jest dokumentem elektronicznym powstałym w wyniku działania określonego algorytmu naliczania i w związku z tym nie musi być opatrzona informacją o poprawności formalno-rachunkowej; poprawność ta jest wyrażona podpisami osób uprawnionych na zbiorówce listy płac, która jest jednocześnie stroną tytułową listy.
NIK zwraca uwagę, że w podrozdziale 3.1.3 dokumentu pn. „System realizacji PO KL” część „Zasady finansowania PO KL 2007-2013” nie przewidziano odstępstw od wymogu umieszczania na każdym dowodzie księgowym informacji o jego poprawności formalnej i rachunkowej.

(dowód: akta kontroli str. 1213-1214, 1377-1378, 1413, 1836)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że listę płac nr 415/09 na kwotę 130,2 tys. zł, dotyczącą wydatków na wynagrodzenia poniesionych w ramach zadania 1 *Zarządzanie projektem* oraz pozycji 2.16 budżetu projektu „DIAPREZAMUS”, zatwierdzono 22 września 2009 r., tj. dzień po wypłacie wynagrodzeń. Jak wyjaśniła Z-ca Kwestora Jolanta Rutkowska – Kłosek, wynagrodzenia wypłacono w takim terminie aby środki finansowe były do dyspozycji zainteresowanych osób w dniu wypłaty, tj. 22 września 2009 r. Zatwierdzenie listy płac po dokonaniu wypłaty, w ocenie NIK, było działaniem nierzetelnym.

(dowód: akta kontroli str. 1786-1797)

2.3. Działania informacyjno - promocyjne

Opis stanu faktycznego

Beneficjent prawidłowo realizował działania promocyjno-informacyjne, określone w § 22 umowy o dofinansowanie, m.in. poprzez: umieszczenie obowiązujących logotypów na dokumentach dotyczących projektu i na zakupionym sprzęcie, jak również oznaczenie miejsca realizacji projektu, utworzenie i aktualizację strony internetowej oraz zorganizowanie 6 seminariów promujących projekt.

(dowód: akta kontroli str. 271, 1187-1190, 1302-1304, 1449-1453)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

2.4. Obowiązki sprawozdawcze

Opis stanu faktycznego

Obowiązki w zakresie sprawozdawczości Uniwersytet realizował poprzez złożenie 7 wniosków o płatność na łączną kwotę 1.354,8 tys. zł. Wnioski nr 2-7 złożono w terminach wynikających z § 10 umowy o dofinansowanie.

Wnioski o płatność zatwierdził Departament Funduszy Strukturalnych MEN – IP.

(dowód: akta kontroli str. 263-286, 903-906, 1154, 1422-1436)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Wniosek o płatność nr 1, za okres od 1 maja do 31 lipca 2009 r. złożono 15 października 2009 r., tj. 2 miesiące po terminie określonym w § 10 ust.1 umowy o dofinansowanie.

(dowód: akta kontroli str. 263-286, 1422)

Jak wyjaśniła Kierownik Projektu dr Eugenia Rostańska, w okresie objętym ww. wnioskiem o płatność nie ponoszono wydatków. W ocenie NIK, powyższa okoliczność nie zwalniała z obowiązku terminowego złożenia tego dokumentu, ponieważ pełni on również rolę sprawozdawczą (m.in. w zakresie postępu rzeczowego realizacji projektu, planowanego przebiegu realizacji projektu do czasu złożenia kolejnego wniosku o płatność czy trudności związanych z realizacją projektu).

(dowód: akta kontroli str. 1415, 1839)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w zakresie kwalifikowania wydatków poniesionych na realizację projektów.

3. Efekty realizacji projektu w aspekcie osiągnięcia celów Priorytetu III PO KL

3.1. Zgodność realizacji projektu z harmonogramem

Opis stanu faktycznego

Projekt „DIAPREZAMUS” zrealizowano w okresie od 1 maja 2009 r. do 30 listopada 2010 r., przy czym w terminach określonych w harmonogramie zrealizowano wszystkie pozycje w ramach 3 (zadania 7 – 9) spośród 9 zaplanowanych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 243-245, 1422-1427)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła opóźnienia w realizacji następujących pozycji budżetu: 11 (zadanie 1), 12, 13, 14 i 19 (zadanie 2), 22-23 i 25-35 (zadanie 3),

40 i 41 (zadanie 4), 42 i 43 (zadanie 5) oraz 45 i 46 (zadanie 6), które jednak nie wpłynęły na terminowe zakończenie realizacji projektu. Jak wyjaśniła Kierownik Projektu dr Eugenia Rostańska, opóźnienia spowodowało przesunięcie terminu podpisania umowy o dofinansowanie i przekazanie pierwszej transzy dotacji rozwojowej.

(dowód: akta kontroli str. 243-245, 1422-1427, 1710, 1714)

3.2. Efekty realizacji projektu

Opis stanu faktycznego

W projekcie „DIAPREZAMUS” osiągnięto zakładane wskaźniki rezultatów twardych, tj. opracowano i wydrukowano pakiet diagnostyczno-metodyczny (obejmujący biuletyny, informatory i narzędzia diagnostyczne), składający się z następujących publikacji: „Biuletyn metodyczny dla nauczycieli w zakresie rozpoznawania preorientacji i zainteresowań zawodowych uczniów” (przeznaczona - dla doradcy), „Poradnictwo zawodowe w społeczeństwie wiedzy. Kierunki przemian, nowe zadania i wyzwania. Informacje i testy” (przeznaczona dla doradcy), „Ze szkoły do pracy. Informator dla ucznia” (przeznaczona dla dziecka), „Biuletyn metodyczny w zakresie kształtowania kompetencji kluczowych dla rodziców” (przeznaczona dla rodzica), „Materiał informacyjny dla rodziców dotyczący perspektywy rozwoju rynku pracy” (przeznaczona dla rodzica), „Orientacje zawodowe na zmieniającym się rynku” (przeznaczona dla doradcy), „Konstrukcja narzędzi diagnostycznych DIAPREZAMUS. Raport z badań ” oraz płyty CD. Ww. publikacje (książkowe i elektroniczne), składające się na pakiet narzędzi diagnostycznych, przekazano 240 szkołom i poradniom psychologiczno-pedagogicznym oraz umieszczono na stronie www projektu. Ponadto wydano dwie publikacje książkowe: „DIAPREZAMUS Pakiet diagnostyczno-metodyczny wspierający proces orientacji zawodowej dzieci i młodzieży. Inspiracje i założenia teoretyczne.” oraz „Doradztwo Kariera, Wyzwania i zagrożenia, wytyczne dla programów edukacyjnych mających kształtować pożądane zainteresowania, predyspozycje i motywatory.” W ramach projektu zorganizowano 6 spotkań seminaryjnych, w których uczestniczyło po 50 słuchaczy.

(dowód: akta kontroli str. 1187-1190, 1449-1453)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Z uwagi na brak określenia wskaźników rezultatów miękkich, we wniosku o dofinansowanie projektu, nie dokonano oceny osiągnięcia tych rezultatów.

(dowód: akta kontroli str. 239, 1191-1196, 1449-1453)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie efekty realizacji projektu „DIAPREZAMUS” w aspekcie osiągania celów Priorytetu III PO KL.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁵, wnosi o:

- **dokonanie – w porozumieniu z IP – korekty wniosków o płatność poprzez obniżenie wydatków w ramach projektu „Nauczyciel zawodu z przyszłością” o kwotę wydatków niekwalifikowalnych.**

¹⁵ Dz.U. z 2012 r., poz.82

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Katowicach, w terminie 15 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 7 listopada 2012 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontrolerzy
Janina Balas
gł. specjalista k.p.

Dyrektor
Edmund Sroka

.....
podpis

Monika Kopczyk
specjalista k.p.

.....
podpis

.....
podpis